

הועדה הבין-משרדית לפיקוח על המוהלים – ליד הרבנות הראשית לישראל

ד"ר זרם פרייאר

במדינת ישראל קיימת ועדה לפיקוח על המוהלים המורכבת מנציגי הרבנות הראשית, משרד הדתות ומשרד הבריאות.

הנהגה אם יישאל מוהל בארץ מה ידוע לו על ועדה זו ועל תפקידיה, בודאי יענה שהוא גוף הדורש בדיקה רפואית של המוהלים כל שנתיים. מאידך, אם יישאל אחד מחברי הועדה במה הוא רואה את תפקידי העיקרי ומשימותיה המרכזיות תהיה תשובתו – לשפר את הרמה של ביצוע ברית המילה בארץ, ויחד עם זאת להגן על המוהלים נגד תביעות והאשמות בלתי מוצדקות ובלתי מבוססות.

ברצוני למנות מספר צעדים ופעולות שהועדה נקטה לאחרונה כדי להשיג ולקדם את המטרות הנ"ל.

א. רישום המוהלים

עד כה היה נהוג ודרוש חידוש רשיון המוהלים כל שנה. כדי להקל על המוהלים הנהיגה הועדה את הדרישה לחדש את הרשיון אחת לשנתיים. יחד עם זאת, רואה הועדה חשיבות רבה שאכן יתקיים רישום מדויק ומלא של כל המוהלים בארץ. מידי פעם מעבירה הועדה רשימות עדכניות של מוהלים רשומים לכל בתי החולים בארץ, תוך בקשה להתיר ביצוע הבריתות רק על ידי מוהלים בעלי רשיון מעודכן.

ב. בחינות ודרישות

כדי לשפר את ביצוע המילה מבחינה טכנית ורפואית כאחת, נדרש כל מועמד חדש לעבור בחינה בעל-פה בהיבטים הרפואיים הנוגעים לביצוע המילה.

בהזדמנות זו בודקת הועדה את עבודתו של המועמד ושיטות החיטוי שהוא משתמש בהן. כמו כן, הנהיגה הועדה לאחרונה את הדרישה, שכל מועמד חדש יעבור קורס לעזרה ראשונה במגן דוד אדום בעניני חבישה וחיטוי. המגמה לעתיד היא לארגון קורס מסודר בכל ההיבטים הרפואיים והטכניים עבור מועמדים חדשים.

ג. תלונות נגד מוהלים

הועדה מקבלת תלונות נגד מוהלים מכל רחבי הארץ. יש לציין, שמשפר התלונות, באופן יחסי, איננו רב. התלונות מתחלקות לשתי קבוצות: מוצדקות ובלתי מוצדקות, אשר לעתים הן אפילו מרושעות.

בין התלונות המרושעות בלטו המקרים של שטף דם בודד לאחר המילה, שטופל בהצלחה על ידי המוהל עצמו או בעזרת רופא. שטף דם קל הוא לעתים בלתי גמנע, ואם המוהל פועל בצורה נכונה לא נגרם כל נזק. והנה למרות זאת היו מספר מוהלים שקיבלו מכתבי איומים מצד עורכי־דין בדרישות לפיצויים כספיים.

הועדה בדקה מספר תלונות מסוג זה, וכשהבירור העלה שהמוהל איננו אשם ופעל בצורה נכונה, הוציאה הועדה סיכום בכתב של ממצאי הבירור והצליחה לשכנע את ההורים ועורכי־הדין בצידקת המוהל ומאז פסקו מכתבי האיום.

מאידך, רואה הועדה בחומרה רבה את התלונות המוצדקות נגד מוהלים, ובעיקר כאשר מוהל מסרב להעביר תינוק לבית־החולים למרות דמומים חוזרים, או סבוכים אחרים של ביצוע המילה. לשמחתנו מעטים הם המקרים מסוג זה, אך הם קיימים. ואמנם ארעו מספר מקרים בשנתיים האחרונות שהיה צורך בעירווי דם דחוף לתינוקות, שאיבדו דם רב עקב המילה. במקרים אלו לא תצדיק הועדה בשום אופן את התנהגותו של המוהל.

ד. פרסום והדרכה

על מנת להקל על המוהל בביצוע תפקידו וכדי להגדיר באופן ברור את מעשיו ופעולותיו לפני הברית, בזמן ביצועו והטיפול בתינוק לאחר הברית, יופץ בימים הקרובים מדריך מעודכן למוהלים מטעם הועדה.

הכנס המשותף של מכון שלזינגר לחקר הרפואה על פי התורה ליד בית־החולים שערי צדק ושל הועדה לפיקוח על המוהלים, שהתקיים לאחרונה בבית החולים שערי צדק בירושלים, היה צעד נוסף ונכון בכיוון של הסברה והבהרה למוהלים כדי לקדמת במקצועם. לאור זאת, מוצדקים היו ההדים החיוביים מהכנס הזה.